

[J. V. Christensen.]

saa smuk en Maade, som det overhovedet kan siges, har fremhævet Fortidsforskningens Betydning:

„Vi søger Slægtens Spor i stort og smaat i Flinteøksen efter Harvens Tænder, i Mosefundets Smykke, plumpt og raat, i Kirkens Kvadre, lagt af brede Hænder“.

Her har Digteren fundet Udtryk for noget af det samme, som i vide Kredse af vort Folk har behersket Stemningen og den Drøftelse, som har fundet Sted i de senere Aar og for Resten gennem lange Tidsrum.

Den højtærede Minister udtalte, og deri er jeg ganske enig med ham, at der kommer et Punkt, hvor man maa begrænse Indsamlingen, eller rettere hvor man for at skaffe Rum maa undgaa Gentagelsen for ikke at komme ud over alle Grænser for, hvad der kræves af Plads. Maa jeg i denne Forbindelse rette den Henstilling, som jeg tror, vil finde Forstaaelse indenfor Museumskredse, særlig hos Nationalmuseets Ledelse, at man ved at samle den Rigdom, som disse Fortidskatte er, ikke tilstræber Overfyldning, for en saadan Overfyldning vil sluttelig betyde Uoverskuelighed. Man bør tænke venligt paa, at der rundt om i vort Land til Dels ved privat Initiativ og tidt under de allerstørste økonomiske Vanskeligheder, fordi det alligevel er begrænsede Kredse, som griber ind, rejser sig Provinsmuseer, som fortjener, at der ydes dem den størst mulige Støtte af det store Modernuseum her inde i Hovedstaden. Disse Provinsmuseers Betydning skal jeg ikke i Enkeltheder komme ind paa. Jeg tror at kunne sige, at de mere end noget andet ude i Befolkningen bidrager til at holde den hellige Ild i Flamme for disse Spørgsmaal og bidrager til, at ogsaa Nationalmuseet i stedsse stigende Grad — det tror jeg at turde sige — føles af Befolkningen som et Folkets Eje af den højeste Værdi. Den højt fortjente tidligere mangeaarsige Leder af Museet, Sophus Müller, har i et Arbejde om Nationalmuseet fra 1907, Hundredeåret for dets Grundlæggelse, givet fængslende Oplysninger til Karakteristik af Folkets Medarbejde gennem skiftende Tider paa dette Omraade. Han nævner først, hvorledes det er Præster, Godsejere og højere Embedsmænd, som i den tidligste Tid er Medarbejdere; dernæst rykker, betoner han, Læger, Apotekere, Skolelærere og Landmaalere frem som dem, der bringer det fundne ind til Centralstedet.

„Men“, tilføjer han, „varig og overordentlig vidtrækkende har den Indflydelse været, som Højskolen har ud-

øvet. Nu er det bag Harve og Plov, i Mosen og Grusgraven, at man finder Museets og Oldforskningsens bedste Venner“.

Det vil sige, at efter Sophus Müllers Opfattelse — og jeg tror, at den deles af Museumfolkene i Almindelighed — er det Folket som Helhed, der nu er med i dette Arbejde. Jeg føler Trang til at gengive nogle enkelte Ord af, hvad han har sagt om dette.

„Hvad der i saa Henseende er ydet“, skriver Sophus Müller,

„af vor Landbefolkning, fortjener ligefrem Beundring; det vidner tydelig om, hvor oplyst, forstandig og brav den er. Med sand Begejstring, med den varmeste Anerkendelse og med dyb Taknemmelighed vil Nationalmuseet altid tale om Landboernes Medvirken ved Opdagelsen og Sikringen af Fundene.“

I Nationalmuseets aarlige Meddelelser, der i Aar for første Gang fremtræder som en statelig og indholdsrig Folkebog, gives der lysende Vidnesbyrd om, hvorledes alle Dele af Befolkningen er Medarbejdere og er agtpaaagivende. Tidligere Tidens Uforstand og snøversynede Egen nytte, der er blevet saa skammelig udnyttet af samvittighedsløse Skattesamlere, er erstattet af forstandig Omtanke, i mange Tilfælde tilsat ægte Begejstring for Opgavens Løsning. Den, der paa sit lokale Omraade staar i livlig Forbindelse med Befolkningen, kan ud af personlig Erfaring bekræfte, hvor levende Interessen er for disse Sager i alle Dele af vort Folk.

Jeg tror derfor, at selv i denne fattige Tid, hvor enhver Bevilling maa vendes og drejes, vilde Rigsdagen have forpasset det psykologiske Øjeblik, om den havde skuddet den Opgave fra sig, som nu nærmer sig sin heldige Løsning. Man kunde have faaet en billigere Løsning paa den samme Plads; den højtærede Minister var inde paa det i sine Udtalelser, og jeg mener ogsaa, man kunde have faaet en Løsning, der var lige saa god. Men under det politiske Spil, der har fundet Sted under Sagens Behandling, har det formet sig saaledes, at man maatte ende der, hvor man nu er.

Hvad selve Planen angaar og dens Løsning paa det Sted, altsaa i Prinsens Palæ og Omgivelser, der sluttelig sejrede, vil jeg gerne sige følgende. Man har jo fra flere Sider stærkt betonet, at Traditionen for Stedet intet betød. Prinsens Palæ, sagde man, var en forældet Hofbygning, der som saadan ingen historisk Betydning havde. Jeg skal se bort fra, skønt det kan volde mig lidt Vanskelighed som Midtsjælland, at